

LIETUVOS RESPUBLIKOS ELEKTROS ENERGETIKOS ĮSTATYMO NR. VIII-1881 51 STRAIPSNIO PAKEITIMO ĮSTATYMO PROJEKTO AIŠKINAMASIS RAŠTAS

1. Įstatymų projektų rengimą paskatinusios priežastys, parengtų projektų tikslai ir uždaviniai

Nepriklausomiems elektros energijos tiekėjams raginant buitinius elektros energijos vartotojus imtis aktyvių veiksmų ir persirašyti sudarytas elektros energijos pirkimo-pardavimo sutartis, pasirenkant vartotojams palankesnius pasiūlymus su mažesnėmis elektros energijos tiekimo kainomis, ne visi vartotojai pasinaudoja šiais pasiūlymais. Daugelis buitinių elektros energijos vartotojų vis dar permoka už elektros energijos tiekimą ir nesiima veiksmų persirašyti sutartis. Vadovaujantis galiojančių teisės aktų nuostatomis, bet koks nepriklausomo elektros energijos tiekėjo siūlomas sutarties sąlygų pakeitimas galimas tik esant vartotojo sutikimui, o vartotojui neišreiškus sutikimo dėl siūlomų sutarties sąlygų pakeitimo yra laikoma, kad sutartis nepakeista.

Lietuvos Respublikos elektros energetikos įstatymo 51 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto (toliau – Įstatymo projektas) tikslas – sudaryti galimybę nepriklausomiems elektros energijos tiekėjams vienašališkai pakeisti sutarties sąlygas, jeigu šiais pakeitimais yra mažinama elektros energijos tiekimo kaina vartotojui.

Šis pakeitimas leis elektros energijos tiekėjams pagerinti elektros energijos tiekimo sąlygas vartotojams ir sumažinti kainas, bei suteiks teisinį aiškumą kuriais atvejais vartotojo sutikimas dėl sutarties sąlygų pakeitimų nėra reikalingas. Nepriklausomas elektros tiekėjas turės teisę vienašališkai pakeisti sutarties sąlygas tik tuomet jei šių sąlygų pakeitimas yra būtinas tam, kad nepriklausomas tiekėjas galėtų sumažinti elektros energijos tiekimo kainą vartotojui.

2. Įstatymo projekto iniciatoriai (institucija, asmenys ar piliečių įgalioti atstovai) ir rengėjai

Įstatymo projekto iniciatorius ir rengėjas – Lietuvos Respublikos Seimo narys Kazys Starkevičius. Rengiant Įstatymo projektą buvo konsultuojamasi su Energetikos ministerijos atstovais.

3. Kaip šiuo metu yra reguliuojami įstatymo projekte aptarti teisiniai santykiai

Elektros energetikos įstatymo 51 straipsnio 3 dalyje nurodyta, kad vartotojai turi būti raštu ir (ar) elektroninių ryšių priemonėmis informuojami apie elektros energetikos įmonės ketinimą pakeisti sutarties sąlygas. Teikiant informaciją apie šį ketinimą, turi būti pranešama apie vartotojų teisę nepritari sutarties sąlygų pakeitimui ir, vartotojui neišreiškus savo valios dėl energetikos įmonės siūlomų sutarties sąlygų pakeitimo, sutartis laikoma nepakeista.

Vadovaujantis galiojančiomis teisės aktų nuostatomis¹, vartotojas, gavęs informaciją apie tiekėjo ketinimą pakeisti sutarties sąlygas, turi teisę:

- 1) pritarti pasiūlytam sutarties pakeitimui;
- 2) nepritari pasiūlytam sutarties pakeitimui;
- 3) nepritari pasiūlytam sutarties pakeitimui ir nutraukti sutartį;

4) nepritari sutarties pakeitimui, tačiau nenutraukti sutarties (vartotojui išreiškus nepritarimą pasiūlytam sutarties pakeitimui, tačiau nenurodžius, kad pageidaujama nutraukti sutartį, lieka galioti tokios sutarties sąlygos, dėl kurių šalys jau yra sutarusios).

Vadovaujantis galiojančių teisės aktų nuostatomis, bet koks nepriklausomo elektros energijos tiekėjo siūlomas sutarties sąlygų pakeitimas galimas tik esant vartotojo sutikimui, o vartotojui neišreiškus sutikimo dėl siūlomų sutarties sąlygų pakeitimo yra laikoma, kad sutartis nepakeista.

¹ <https://www.vert.lt/Puslapiai/naujienos/2022-metai/2022-08-05/vert-net-privalo-laikytis-sudarytu-sutarciu-salygu.aspx?fbclid=IwAR18HO12tGf7UVrpnictaiabVp5aAQIcnAW-Yw6K0X-3rOCbu55U-khsTrk>

4. Kokios siūlomos naujos teisinio reguliavimo nuostatos ir kokių teigiamų rezultatų laukiama

EEĮ 51 straipsnio 3 dalyje siūloma nustatyti, kad nepriklausomas elektros tiekėjas turi teisę vienašališkai pakeisti sutarties sąlygas jei šių sąlygų pakeitimas yra būtinas tam, kad nepriklausomas tiekėjas galėtų sumažinti elektros energijos tiekimo kainą vartotojui. Šiuo būdu vartotojams nereikėtų imtis papildomų veiksmų tam, kad nepriklausomas elektros tiekėjas sutartyje galėtų nustatyti mažesnę elektros energijos tiekimo kainą, o nepriklausomiems tiekėjams reikėtų naudoti mažiau administracinių ir finansinių resursų raginant vartotojus pasikeisti elektros tiekimo sutartis.

5. Numatomo teisinio reguliavimo poveikio vertinimo rezultatai (jeigu rengiant įstatymo projektą toks vertinimas turi būti atliktas ir jo rezultatai nepateikiami atskiru dokumentu), galimos neigiamos priimto įstatymo pasekmės ir kokių priemonių reikėtų imtis, kad tokių pasekmių būtų išvengta

Neigiamų pasekmių priėmus Įstatymų projektą nenumatoma. Šis pakeitimas leis vartotojams sumažinti elektros energijos kainas, o taip pat užtikrins teisinį aiškumą, kuriais atvejais vartotojo aktyvus sutikimas dėl sutarties sąlygų pakeitimų nėra reikalingas.

6. Kokią įtaką priimtas įstatymas turės kriminogeninei situacijai, korupcijai

Priimtas įstatymas neturės neigiamos įtakos kriminogeninei situacijai ir korupcijai.

7. Kaip įstatymo įgyvendinimas atsilieps verslo sąlygoms ir jo plėtrai

Siūlomas reguliavimas suteiks daugiau lankstumo nepriklausomiems elektros tiekėjams sumažinti vartotojams taikomas elektros energijos kainas, nereikalaujant, kad vartotojas atliktų papildomus veiksmus dėl sutarties pakeitimo ar nutraukimo. Nepriklausomas elektros tiekėjas turės teisę vienašališkai pakeisti sutarties sąlygas, tik tuomet jei šių sąlygų pakeitimas yra būtinas tam, kad nepriklausomas tiekėjas galėtų sumažinti elektros energijos tiekimo kainą vartotojui.

8. Ar įstatymo projektas neprieštarauja strateginio lygmens planavimo dokumentams

Įstatymo projektas neprieštarauja strateginio lygmens planavimo dokumentams.

9. Įstatymo inkorporavimas į teisinę sistemą, kokius teisės aktus būtina priimti, kokius galiojančius teisės aktus reikia pakeisti ar pripažinti netekusiais galios

Priėmus Įstatymo projektą, nereikės priimti ar keisti kitų įstatymų, taip pat nereikės pripažinti teisės aktų netekusiais galios.

10. Ar įstatymo projektas parengtas laikantis Lietuvos Respublikos valstybinės kalbos, Teisėkūros pagrindų įstatymų reikalavimų, o įstatymo projekto sąvokos ir jas įvardijantys terminai įvertinti Terminų banko įstatymo ir jo įgyvendinamųjų teisės aktų nustatyta tvarka

Įstatymo projektas parengtas laikantis Lietuvos Respublikos valstybinės kalbos, Lietuvos Respublikos teisėkūros pagrindų įstatymų reikalavimų.

11. Ar įstatymo projektas atitinka Žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių apsaugos konvencijos nuostatas ir Europos Sąjungos dokumentus

Įstatymo projekte reglamentuojami klausimai atitinka Žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių apsaugos konvenciją ir Europos Sąjungos teisės nuostatas.

12. Jeigu įstatymui įgyvendinti reikia įgyvendinamųjų teisės aktų, – kas ir kada juos turėtų priimti

Priėmus Įstatymo projektą, esamų įgyvendinamųjų teisės aktų keisti ar naujų įgyvendinamųjų teisės aktų priimti nereikės.

13. Kiek valstybės, savivaldybių biudžetų ir kitų valstybės įsteigtų fondų lėšų prireiks įstatymui įgyvendinti, ar bus galima sutaupyti

Įstatymo projektui įgyvendinti papildomų lėšų nereikės.

14. Įstatymo projekto rengimo metu gauti specialistų vertinimai ir išvados

Nėra.

15. Reikšminiai žodžiai, kurių reikia šiam projektui įtraukti į kompiuterinę paieškos sistemą, įskaitant Europos žodyno „Eurovoc“ terminus, temas bei sritis

„Nepriklausomas tiekėjas“, „nepriklausomas elektros energijos tiekėjas“, „elektros energija“.

16. Kiti, iniciatorių nuomone, reikalingi pagrindimai ir paaiškinimai

Nėra.